

ZADANIE

Dla I klasy liceum z B23

1. Metryczka zadania

Oznaczenie zadania (numer)	Zakres materiału (wg podstawy programowej)	Szacowana łatwość (w skali: b. łatwe, łatwe, średniotrudne, trudne, b. trudne)	Maksymalna liczba punktów	Szacowany czas potrzebny na rozwiązanie (w min.)
B23-15	7.1 roz	średniotrudne	4	6

2. Treść zadania

W okrąg o promieniu r wpisano czworokąt $ABCD$ w taki sposób, że przekątna AC tego czworokąta jest średnicą okręgu, a wierzchołki B i D leżą po przeciwnych jej stronach.

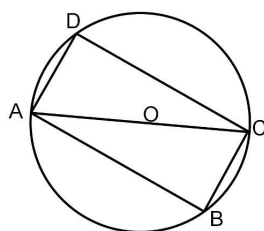
- A. Wykaż, że jeżeli odległości wierzchołków B i D od tej średnicy są równe i wierzchołki te nie leżą na jednej prostej prostopadłej do AC , to czworokąt ten jest prostokątem.
- B. Pokaż, że założenie o równych odległościach wierzchołków B i D od średnicy jest istotne.

3. Modelowe rozwiązanie (jeżeli istnieją różne sposoby rozwiązania to przynajmniej komentarz w tej kwestii)

- A. Założenie: Dany jest czworokąt $ABCD$ wpisany w okrąg. AC jest średnicą tego okręgu. Odległość punktu B i D od średnicy AC są równe, BD nie jest prostopadłe do AC .

Teza: Czworokąt $ABCD$ jest prostokątem.

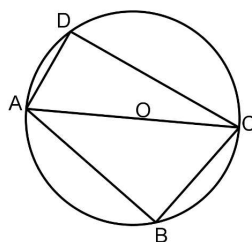
Dowód. Zauważmy, że $\angle ABC$ i $\angle ADC$ są kątami prostymi, gdyż są oparte na średnicy okręgu. Zgodnie z oznaczeniami na rysunku i założeniami twierdzenia mamy $|BD| = |AC|$.

Zatem BD jest średnicą okręgu. Stąd dalej wynika, że kąty $\angle DCB$ i $\angle DAB$ są proste, czyli czworokąt $ABCD$ jest prostokątem.

- B. Istotność założenia o równości odległości ilustruje rysunek.

Uwaga. Zauważmy, że zadanie można rozbudować. Jeżeli punkty B i D leżą na odcinku prostopadłym do AC , ale nie przechodzącym przez środek okręgu to łatwo sprawdzić, że figura $ABCD$ jest deltoidem. A gdy BD jest prostopadły do AC i przechodzi przez środek okręgu to $ABCD$ jest kwadratem.

4. Schemat oceniania

zadanie	modelowe etapy rozwiązania zadania	liczba punktów
A	analiza tematu zadania (zapisanie założeń i tezy twierdzenia)	1
	sporządzenie rysunku zgodnego z założeniami	1
	wyciągnięcie wniosków	1
B	podanie odpowiedniego kontrprzykładu	1

5. Propozycje wykorzystania (na lekcji, praca domowa, zadanie dodatkowe, zadanie powtórkowe, praca samodzielna, materiały do MOODL-a itp.)

praca domowa, na lekcji